

Nr 269.

Godkänd av första kammaren den 5 juni 1918.

Godkänd av andra kammaren den 5 juni 1918.

*Riksdagens skrivelse till Konungen angående utredning beträffande
statens medverkan till pensionering av kvalificerad arbets-
kraft vid enskilda sociala anstalter.*

(Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 13 och 24.)
(Andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 8.)

Till Konungen.

Uti inom riksdagens båda kamrar väckta likalydande motioner har framhållits behovet därav, att utredning komme till stånd, huruvida och i vad mån staten borde kunna medverka till en tillfredsställande pensionering av den kvalificerade arbetskraften vid de enskilda sociala anstalter, som fullgjorde en så beskaffad verksamhet, att, därest de skulle upphöra, staten själv i många fall skulle nödgas fylla behovet av liknande arbete.

I motiveringen framhålla motionärerna bland annat, att såsom grundprincip för utredningen borde gälla, att såväl arbetsgivaren, således de enskilda sociala institutionerna, som de där anställda bidroge till pensioneringen, och att statens tillskott bestämdes efter de förstnämdes bidrag, samt att utredningen även borde omfatta, vilka sociala företag, som borde komma i fråga, och vilka kompetensfordringar beträffande utbildning, tjänstgöringstid m. m., som måste krävas av personalen för åtnjutande av statsbidrag till pensioneringen.

I fråga om den form, under vilken pensioneringen skulle anordnas, hava motionärerna tänkt sig antingen att företagets kvalificerade personal skulle, under vissa villkor, erhålla tillträde till någon redan nu existerande, av staten understödd pensionskassa, eller ock att den frivilliga pensionsförsäkringen inom pensionsstyrelsen skulle kunna anpassas för här ifråga-

varande syfte, och syntes motionärerna förevarande fråga lämpligen kunna upptagas till behandling i samband med den av 1917 års riksdag begärda utredningen om huruvida och i vad mån staten skulle kunna, med anlitande av den frivilliga pensioneringen, bidra till pensionering av den vid statens verk sysselsatta arbetspersonal, för vilken icke i särskild ordning sörjts för pension genom statens försorg.

I den ordning, 46 § riksdagsordningen föreskriver, hava yttranden över ifrågakvarande motioner inhämtats av kungl. pensionsstyrelsen, varjämte utlåtande i ämnet avgivits till vederbörande riksdagsutskott av styrelsen för socialt arbete.

Det synes riksdagen uppenbart, att ifrågakvarande sociala institutioner, som i stor utsträckning upprätthållas genom enskild välgörenhet med vissa begränsade bidrag från stat, landsting och kommunar, i vår tid alltmera visa sig fylla ett allmänt behov och utöva en samhällsgagnelig verksamhet till främjande av syften, vilka dem förutan det måste ankomma på stat och kommuner att ensamma ekonomiskt tillgodose. Det bör därför ligga i det allmännas eget välförstådda intresse att giva dessa av människovänliga och ideella motiv framkomna och till stor del genom enskilda uppoffringar, donationer och sammanskott alltjämnt underhållna sociala anstalter den uppmuntran och det stöd, som de förtjäna. Härpå kan deras tryggade fortbestånd komma att bero.

Det gäller att åt ifrågakvarande institutioner tillförsäkra och bibehålla dugande och intresserade arbetskrafter, därigenom att hos dem anställd personal med utsikt till pensionering för sin ålderdom skulle kunna motse denna utan ängslan över att råka i ett nödläge, när dessa den sociala omvårdnadens arbetare icke längre förmå fullfölja den livsuppgift, varåt de ägnat sig, ofta med varmt självuppoffrande nit. Den form för sådant understöd från särskilt statens sida, varom motionärerna anse en utredning önskvärd, finner riksdagen synnerligen beaktansvärd.

Av den förberedande undersökning rörande ifrågakvarande pensionsärende, som av pensionsstyrelsen i dess åberopade utlåtande verkstälts, framgår, att sådan pensionering skulle på ett ändamålsenligt sätt kunna ske genom anlitande av den frivilliga pensionsförsäkringen, sådan denna nu omlagts genom Eders Kungl. Maj:ts kungörelse den 31 december 1917.

En utredning i motionens syfte bör, såsom nyss nämnda styrelse framhåller, avse, i vilken omfattning bidrag till pensioneringen kan påräknas från den anställdes själv och hans arbetsgivare samt huruvida och i vilken mån bidrag från det allmännas sida kan för vissa fall finnas erforderligt och påkallat. Det torde i första hand bliva den ifrågasatta utredningens upp-

gift att upprätta en nu icke förefintlig översikt av vederbörande befattningshavares ålder och anställningstid för att kunna beräkna kostnaden för den avsedda pensioneringen.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida och i vad mån staten bör medverka till pensionering av den kvalificerade arbetskraften vid enskilda sociala anstalter.

Stockholm den 5 juni 1918.

Med undersätlig vördnad.